

Article Type: Original

Designing a Social Joy Model in Sport for All

Mehdi Abbasi¹ , Seyed Ehsan Amirhosseini^{1*} , Ahmad Torkfar²

1. Department of Physical Education and sport sciences, Yas. C., Islamic Azad University, Yasuj, Iran.

2. Department of Physical Education and sport sciences, Shi, C., Islamic Azad University, Shiraz, Iran.

Received: 09/06/2025, Revised: 02/09/2025, Accepted: 03/09/2025

*Corresponding Author: Seyed Ehsan Amirhosseini, E-mail: se.amirhosseini@iau.ac.ir

How to Cite: Abbasi, M. , Amirhosseini, S. E. Torkfar, A. (2025). Designing a Social Joy Model in Public Sports. *Sport Psychology Studies*, 14(54), 91-111 In Persian

Extended Abstract

Background and Purpose

Social vitality is a level of social satisfaction combined with joyful behaviors and feelings of happiness. Among the vitality categories that have attracted the attention of researchers today is Sport for All (Taghipour et al, 2020). Sport for All are low-cost and do not require special rules to perform, and therefore many people have the opportunity to access and participate in these sports. This is while in our society, Sport for All have become a normal and everyday thing, and the geographical extent of the country and the dispersion of Sport for All audiences, which include all members of society from children to the elderly, have been forgotten (Moaidi Jahed etal, 2024). There has been little research on modeling social vitality in the field of Sport for All, and the research that has been done is very fragmented. Therefore, this study was conducted with the aim of designing a social vitality model in Sport for All.

Materials and Methods

In this study, a qualitative method was used to identify, aggregate, and frame the dimensions of the social vitality pattern in Sport for All. For this purpose, a semi-structured interview was conducted with 15 academic experts and specialists in the field of sports management and managers and practitioners of Sport for All in the country. The conditions for selecting academic experts were to have at least one research in the field of the research topic and to have a PhD or education in fields related to the research topic, and the conditions for selecting managers and practitioners of Sport for All in the country were to have at least 10 years of management experience in the field of Sport for All. The method of selecting participants was a purposeful approach and snowball technique, taking into account theoretical saturation. A semi-structured interview was used to collect data in this study. The resulting

data was thematically analyzed and coded, and after each interview, the interview questions were revised and adjusted, and some questions were deleted and other questions were added. The interviews continued until saturation was reached in the categories. Data analysis was based on the thematic analysis of Creswell and Clark (2017). In this process, in the first stage, frequently repeated data or data containing important and key themes were selected as basic themes through a continuous comparison process and based on similarities. In the second stage, the basic themes were divided into more general and abstract categories based on similarities and through a continuous comparison process, and thus organizing themes were formed. All organizing themes were categorized at the level of overarching themes with the help of relevant professors to form a model related to social vitality in Sport for All. Peer review, participant review, and non-participating experts were used to validate the qualitative data.

Findings

Based on the steps of the thematic analysis method of Clark and Creswell (2017), after writing up the interviews and extracting codes, 112 basic themes were identified. The 112 basic themes were placed in the form of organizing themes, which resulted in 22 organizing themes. Then, the organizing themes were classified into overarching themes, and finally, 5 overarching themes were identified, including social, ethical, motivational, cultural, and individual factors. The social dimension included 5 organizing themes: social cohesion, social interactions, social communication, social skills, and socialization. This category includes issues such as understanding and transmitting collective norms, understanding, transmitting and internalizing social values, accepting responsibility in society and social groups, mutual respect and attention to the status of individuals, respecting the rights of others,

respecting social rules and practical commitment to them, forming new communities of friends, expanding social ties, a network of social relationships, creating bonds of friendship and affection between individuals, a sense of social unity, increasing voluntary social behaviors, increasing social behaviors, increasing social awareness, increasing social trust, trust in others, interpersonal trust, a sense of belonging to others, etc. The moral dimension included two organizing themes: moral development and reducing social abnormalities. This category includes issues such as strengthening the educational and moral dimension, paying attention to moral requirements, moral growth, increasing moralism, strengthening public morality, observing moral standards, reducing the opportunity to commit antisocial behaviors, reducing substance use and reducing social harm, etc. The motivational dimension included three organizing themes: access to sports spaces, entertainment and recreation, and increasing sports skills. This category includes issues such as equality in the use of Sport for All, access to sports spaces, participation in a sports event, enjoyment of sports, enjoyment and fun, personal pleasure from participating in sports, increasing skills in performing sports movements, etc. The cultural dimension included 2 organizing themes: enriching leisure time and building appropriate identity. This category includes issues such as spending leisure time, enriching leisure time, participating in happy recreational programs, using positive and happy hobbies, etc. The personal dimension included 10 organizing themes: fitness, self-confidence, improving mental health, positivity, mental flourishing, lifestyle, participation, support, a sense of altruism, and life skills. This category includes issues such as fitness through Sport for All, regular physical activity, self-respect, increasing self-confidence, confidence in assets and abilities, feeling of self-worth, self-respect, reducing

mental and psychological problems, reducing anxiety and stress, positive energy, etc.

Conclusion

Among the vitality categories that have attracted the attention of researchers today is Sport for All, the model of which was designed in this study. The social vitality model in Sport for All is a suitable guide for identifying the factors that influence social vitality, so that by employing the aforementioned factors and presenting new plans and new methods, it can provide the basis for the emergence of the aforementioned characteristics in citizens and transform the Sport for All space into a constructive, creative, innovative, inspiring, warm, intimate, and enjoyable space, and maintain the social vitality created. Designing a comprehensive model of social vitality in Sport for All can serve as a management model and an important conceptual source for policymaking and strategic planning in modern sports management and other reference institutions. It is suggested that the designed model be used in planning related to the category of social vitality in Sport for All.

Keywords: Social Vitality, Sport for All, Content Analysis

Acknowledgement

The authors consider it their duty to sincerely thank all the loved ones who participated in this research without any expectations.

طراحی مدل نشاط اجتماعی در ورزش همگانی

مهدی عباسی^۱، سید احسان امیرحسینی^{۱*}، احمد ترکفر^۲

۱. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران.

۲. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹، تاریخ اصلاح: ۱۴۰۴/۰۶/۱۱، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۱۲

*Corresponding Author: Seyed Ehsan Amirhosseini, E-mail: se.amirhosseini@iau.ac.ir

How to Cite: Abbasi, M. , Amirhosseini, S. E. Torkfar, A. (2025). Designing a Social Joy Model in Public Sports. *Sport Psychology Studies*, 14(54), 91-111. In Persian

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف طراحی مدل نشاط اجتماعی در ورزش همگانی انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این پژوهش از روش کیفی برای شناسایی، تجمیع و چارچوب‌بندی ابعاد الگوی نشاط اجتماعی در ورزش همگانی استفاده شده است. بدین منظور ۱۵ نفر از خبرگان و متخصصان دانشگاهی در حوزه مدیریت ورزشی و مدیران و دست‌اندرکاران ورزش همگانی کشور با رویکرد هدفمند و تکنیک گلوله‌برفی با در نظر گرفتن اشباع نظری مورد مصاحبه ژرف نیمه‌ساختارمند قرار گرفتند. تحلیل داده‌ها بر اساس تحلیل مضمون کراسول و کلارک (۲۰۱۷) صورت گرفت.

یافته‌ها: پس از مکتوب کردن مصاحبه‌ها و استخراج کدها، ۱۱۲ مضمون پایه شناسایی شد. سپس ۱۱۲ مضمون پایه در قالب مضامین سازمان‌دهنده قرار گرفتند که ۲۲ مضمون سازمان‌دهنده به دست آمد. سپس مضامین سازمان‌دهنده در قالب مضامین فراگیر طبقه‌بندی شدند و در نهایت ۵ مضمون فراگیر شامل عوامل اجتماعی، اخلاقی، انگیزشی، فرهنگی و فردی شناسایی شدند.

نتیجه‌گیری: پیشنهاد می‌شود از مدل طراحی شده در برنامه‌ریزی‌های مربوط به مقوله نشاط اجتماعی در ورزش همگانی استفاده گردد.

کلید واژه‌ها: نشاط اجتماعی، ورزش همگانی، تحلیل مضمون

مقدمه

نشاط عنصر حیات‌بخش زندگی است. پس از قدرت تفکر، نشاط عامل تمیزدهنده بین انسان با دیگر موجودات است. انسان‌ها همواره در طول تاریخ به دنبال شاد زیستن و نشاط بوده‌اند، در واقع نشاط، با توجه به تأثیرات عمده‌اش بر شخصیت و زندگی آدمی همواره ذهن انسان را به خود مشغول کرده است (کار و شارما^۱؛ ۲۰۲۱). نشاط به‌عنوان یک ساختار چندبعدی است که شامل معنای زندگی، احساسات مثبت، مسئولیت، روابط مثبت و موفقیت تعریف می‌شود (سیلیگمن و آدلر^۲؛ ۲۰۱۹). همچنین نشاط مهارت هیجانی است که به طور پیوسته رضایت خاطر و خشنودی افراد را در زمان حال حفظ می‌کند (رنجبری و همکاران، ۲۰۲۱).

احساس نشاط از جمله اساسی‌ترین نیازها و خواسته‌های انسان است و می‌تواند تأثیرات انکارناپذیری بر جنبه‌های گوناگون زندگی همه افراد داشته باشد (عارف و همکاران، ۲۰۲۲). به‌طوری که نشاط به‌عنوان یک عاطفه مثبت، به احساس مثبت درونی فرد اشاره دارد (لی و همکاران، ۲۰۲۲) که می‌تواند منجر به افزایش رضایت از زندگی (هاند^۴ و همکاران، ۲۰۲۳)، امید (تورالس^۵ و همکاران، ۲۰۲۳) و خوش‌بینی گردد (بلاسکو بلید^۶ و همکاران، ۲۰۲۲). در این زمینه تحقیقات نشان می‌دهد که افراد با نشاط، عملکرد بهتری دارند (کینس^۷ و همکاران، ۲۰۲۳)، در خانواده مؤثرتر حضور دارند (گئو^۸ و همکاران، ۲۰۲۳) و رضایت از زندگی آن‌ها بالاتر است (بیوکولپان و اوزدمیر^۹؛ ۲۰۲۳).

نشاط شامل ابعاد مختلفی است که بعد اجتماعی آن بیانگر گسترش روابط اجتماعی فرد با دیگران و به دنبال آن افزایش سلامت اجتماعی و حمایت اجتماعی است (خوشرو و همکاران، ۲۰۲۳). نشاط اجتماعی، سطحی از رضامندی اجتماعی توأم با

رفتارهای شادمانانه و احساس خوشبختی است و شامل چارچوب مفهومی کیفیت زندگی، رضامندی اجتماعی، امنیت اجتماعی، سلامت اجتماعی، داشتن روابط اجتماعی با دیگران، مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی و شوخ طبعی می‌شود (هلیول^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). در تعریفی دیگر نشاط اجتماعی اساس نظام بهزیستی همگانی را در جوامع تشکیل می‌دهد و با پیامدهای مثبت مانند سلامت جسمی و روانی، عملکرد مطلوب، تولید و کارآفرینی همراه است. افراد با نشاط اجتماعی بالاتر، زندگی طولانی‌تری دارند و احساس شادی بیشتر در کار، تولیدات و همکاری اجتماعی، سلامتی و توانایی بیشتر برای حل و مقابله با مشکلات را از خود نشان می‌دهند (مشهدی و همکاران، ۲۰۲۲).

شهابادی^۲ و همکاران (۲۰۲۳) در مطالعه خود بیان داشتند که نشاط اجتماعی امروزه یکی از شاخصه‌های توسعه در جوامع موفق و رو به رشد است چرا که باور اساسی بر این است که جامعه را نمی‌توان تنها بر اساس رشد اقتصادی آن قضاوت کرد بلکه احساس امنیت، رضایت اجتماعی و خشنودی نیز بسیار قابل اهمیت است و در صورتی که نشاط اجتماعی در جامعه ایجاد و توسعه یابد پیامدهای متعددی مانند پویایی اجتماعی، کاهش هزینه‌ها، افزایش امید در جامعه، زندگی متعادل و با ثبات، ارتقاء کیفیت زندگی، افزایش خلاقیت و نوآوری و کاهش آسیب‌های اجتماعی را به دنبال خواهد داشت.

این در حالی است که بر اساس گزارش مؤسسه نظرسنجی گالوپ^۳ رتبه و میانگین نمره شادی ایران در پیمایش‌های جهانی (۲۰۱۲-۲۰۲۱) در سال ۲۰۱۲ دارای رتبه ۸۱ و در سال ۲۰۲۱ به رتبه ۱۱۸ نزول کرده است و در طی این چند سال وضعیت نشاط اجتماعی افراد کاهش یافته است (حسینی‌زاده، ۲۰۲۱). با توجه به روند نزولی وضعیت نشاط اجتماعی در ایران

^۸. Guo

^۹. Büyükçolpan & Ozdemir

^۱. Social Activity 0

^۱. Helliwell 1

^۱. Shahabadi 2

^۱. Gallup 3

^۱. Kaur & Sharma

^۲. Seligman & Adler

^۳. Li

^۴. Handa

^۵. Torales

^۶. Blasco-Belled

^۷. Kennes

و پیامدهایی که نشاط اجتماعی برای افراد و جامعه به دنبال دارد، باید به نشاط اجتماعی و متغیرهای نشاط‌آور توجه ویژه‌ای گردد و در سیاست‌گذاری‌های راهبردی بدان توجه شود.

برای نشاط اجتماعی مدل واحدی وجود ندارد که مناسب همه شرایط باشد بدین منظور برای تحقق نشاط اجتماعی، پژوهشگران مدل‌ها و چارچوب‌های مختلفی ارائه کرده‌اند و در هر مدل برای توسعه نشاط اجتماعی بر عوامل مختلفی تأکید شده است تا هر سیستم با بهبود مستمر روند خود، به نشاط اجتماعی مورد نظر دست یابند. مدل دینر و سو^۱ (۱۹۹۷)، مدل آرگیل^۲ و همکاران (۱۹۹۵)، مدل شواترز و استراک^۳ (۱۹۹۱) و مدل مازلو^۴ (۱۹۹۱) از جمله مدل‌های مشهور و پرکاربرد نشاط اجتماعی هستند که هر کدام بر اجزاء مختلفی برای رسیدن به نشاط اجتماعی تأکید دارند. در مدل دینر و سو (۱۹۹۷)، خلق و خوی مثبت و خوشایند افراد، نوع تفکر و پردازش اطلاعات، ارزیابی مثبت از زندگی، برقراری روابط اجتماعی با دیگران و افزایش حمایت اجتماعی بر نشاط اجتماعی افراد مؤثر است. طبق نظریه آرگیل و همکاران (۱۹۹۵)، روابط مثبت با دیگران، هدفمند بودن در زندگی، رشد شخصی، دوست داشتن دیگران، رضایت از زندگی و نبود هیجانات منفی مانند افسردگی و اضطراب می‌تواند منجر به نشاط اجتماعی گردد. از طرف دیگر شواترز و استراک (۱۹۹۱) در نظریه خود بر ارزش‌های اجتماعی و سوگیری در پردازش اطلاعات به‌عنوان عامل‌های مؤثر بر توسعه نشاط اجتماعی تأکید دارند. مطابق نظریه مازلو (۱۹۹۱) افراد هنگامی به نشاط اجتماعی دست پیدا می‌کنند که به سوی موقعیت‌های مورد هدف خویش حرکت کنند و یا به هدف ارزشمندی دست یابند.

اکثر مدل‌های نشاط اجتماعی بر ابعاد شناختی، هیجانی و روانشناسی تأکید دارند و هر چقدر فرد در این ابعاد موفق عمل نماید، نشاط اجتماعی بیشتری خواهد داشت (ورعی و همکاران، ۲۰۲۱). این در حالی است که ابعاد اجتماعی و ارتباطات مثبت و

هدفمند از جمله ورزش در تبیین نشاط اجتماعی در مدل‌های مطرح شده، مورد توجه قرار نگرفته است. به‌عبارتی از جمله مقوله‌های نشاط‌آور که امروزه توجه پژوهشگران را به خود جلب نموده است، ورزش است چرا که ورزش باعث می‌شود فرد با همدلی و مشارکت سایرین روبه‌رو گردد و این امر در نهایت سبب بهبود نشاط اجتماعی در اثر همدلی به وجود آمده می‌شود (تقی‌پور و همکاران، ۲۰۲۰). ورزش علاوه بر سلامت جسم بر سلامت روحی، روانی و اجتماعی فرد از جمله بهبود سطح اضطراب، تنش و افسردگی فواید زیادی دارد و در سازگاری فرد در جامعه و شخصیت فرد و کاهش فشارهای روانی مؤثر است و تعادل روانی افراد را برقرار می‌کند (خواجهدهی و همکاران، ۲۰۲۴). ورزش به‌عنوان پایه اصلی ایجاد نشاط اجتماعی است و یک پدیده اجتماعی وسیع و جهانی می‌باشد که در زندگی جوانان و بزرگسالان ریشه دارد و کیفیت زندگی افراد را ارتقاء می‌دهد و تأثیر آشکاری بر ابعاد فیزیکی، روانی و اجتماعی دارد (عزیزیان‌کهن و همکاران، ۲۰۲۴).

ورزش انواع مختلفی دارد و به صورت مختلفی تقسیم‌بندی می‌گردد که یکی از زیرشاخه‌های آن ورزش همگانی^۵ است. ورزش همگانی به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در بیرون از ورزشگاه‌های رسمی و دارای مقررات سخت و دست و پا گیر و به دور از چشم تماشاگران متعصب در کمال آزادی و به سادگی برگزار می‌شود (وفایی‌مقدم و همکاران، ۲۰۲۲). به‌عبارتی ورزش همگانی متعلق به همه اقشار سنی جامعه از دامنه سنی سه تا بیش از هفتاد سال بوده و انواع فعالیت‌ها و بازی‌های جسمی اعم از بازی‌های غیرمنظم و خودجوش تا تمرین‌های بدنی منظم را دربرگرفته که شامل ورزش صبحگاهی، فعالیت در پارک‌ها و فضای باز، کوهپیمایی با کلاس‌های آمادگی جسمانی می‌شود و عموماً به ورزش‌های گروهی غیررقابتی و بدون هزینه و یا ارزان قیمت اطلاق می‌گردد (توحیدی و همکاران، ۲۰۲۳).

ورزش همگانی کم هزینه بوده و نیاز به قوانین خاصی برای انجام ندارد و از این جهت افراد بسیاری امکان دسترسی و حضور

^۴. Maslow

^۵. Sport for All

^۱. Diener & Suh

^۲. Argyle

^۳. Schwartz & Strack

با توجه به اهمیت نشاط اجتماعی در ورزش همگانی و پیامدهای آن از دیدگاه محققان و صاحب‌نظران داخلی و خارجی، این مفهوم در صورتی نقش و کارکرد خود را به خوبی ایفا خواهد نمود که متناسب با شرایط بومی حاکم در جامعه باشد. ولی به دلیل غلبه اندیشه غربی در مباحث و مفاهیم علمی، نگاه به مفاهیم علمی از منظر شرایط بومی غالب در جامعه ایران کم‌اهمیت و کم‌رنگ شده است و بازنگری مفاهیم علمی در حوزه ورزش همگانی از جمله مفهوم نشاط اجتماعی را به ضرورتی آشکار تبدیل کرده است. به عبارتی در کشور ما، هنوز به طور جامع و دور از رویکردها و تعابیر غربی و مبتنی بر دیدی بومی به این مفهوم نگاهی نشده است. بنابراین با وجود نظرات مختلفی که در این زمینه مطرح شده، کمبود مدلی که به تشریح چارچوبی برای نشاط اجتماعی برای ورزش همگانی با توجه به شرایط بومی در ایران بپردازد، مشاهده می‌شود. مرور ادبیات پژوهشی موجود نشان‌دهنده چند خلأ اساسی است. نخست آن‌که تعریف روشن و دقیقی از نشاط اجتماعی در ورزش همگانی وجود ندارد. حال آن‌که تا زمانی که پدیده‌ای از لحاظ مفهومی به خوبی تشریح و تبیین نگردد و زوایای مختلف آن روشن نشود، نمی‌توان شاهد بکارگیری موفقیت‌آمیز آن در عرصه عمل بود. نشاط اجتماعی هم از این قاعده مستثنی نیست. به منظور استفاده از نشاط اجتماعی در ورزش همگانی، در گام نخست لازم است که این مفهوم با توجه به شرایط بومی به روشنی تفهیم گردد. این در حالی است که در ادبیات پژوهشی موجود بیشتر به ارائه برخی مفاهیم و مؤلفه‌ها بر اساس دیدگاه‌های غربی پرداخته شده است. از منظر روش‌شناسی نیز عمده پژوهش‌های انجام شده بیشتر با رویکرد توصیفی - تحلیلی انجام شده‌اند این در حالی است که اگر قرار باشد مفهوم نشاط اجتماعی در ورزش همگانی از لحاظ نظری عمق یابد، ضروری است که از روش‌های پژوهش متعدد به ویژه روش‌های عمیق کیفی استفاده کرد. بدیهی است که این رویکرد و روش‌شناختی، ضمن غنی‌تر کردن بستر دانشی این مفهوم، قابلیت تعمیم و به کارگیری یافته‌ها در عرصه عمل را نیز بیشتر

در این ورزش‌ها را دارند. این ورزش اثرات مطلوب و مساعدی در ارضای نیازهای جسمانی و روانی افراد دارند و می‌تواند بسیار مفید و سازنده باشند (صادقی و همکاران، ۲۰۲۴). این در حالی است که در جامعه ما ورزش همگانی به امری عادی و روزمره تبدیل شده است و وسعت جغرافیایی کشور و پراکندگی مخاطبان ورزش همگانی که تمامی افراد جامعه از کودک تا کهنسال را دربرمی‌گیرد، به دست فراموشی سپرده شده است (مؤیدی جاهد و همکاران، ۲۰۲۴). در ایران علی‌رغم وجود سازمان‌ها و بخش‌های متعدد مانند فدراسیون ورزش‌های همگانی، معاونت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان، شهرداری‌ها، وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که هر کدام خود را به نوعی در قبال ورزش همگانی مسئول می‌دانند، ولی شاهد هستیم که تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش همگانی نسبت به سایر کشورها وضعیت چندان مطلوبی ندارد. همچنین به علت گرایش مدیران تربیت بدنی و رسانه‌های ورزشی به ورزش قهرمانی، تاکنون کمتر به ورزش همگانی پرداخته شده است (شعبانی‌بهار و فولادی، ۲۰۲۴). بنابراین در این مطالعه ورزش همگانی مدنظر قرار گرفته است.

ورعی و همکاران (۲۰۲۱) در مطالعه خود بیان داشتند که ورزش همگانی از پیش‌بین‌های اصلی نشاط اجتماعی است که در تأمین بهداشت اجتماعی و روانی، کاهش آسیب‌های اجتماعی و روانی و استقرار آرامش، رفاه، شکوفایی و امنیت نقش مهمی دارد. سانچز - سانتوس^۱ (۲۰۲۴) در مطالعه خود نشان داد که ورزش به منزله فعالیتی اجتماعی، در برقراری ارتباطات و ساختن پیوندهای اجتماعی مؤثر است به طوری که فعالیت‌های ورزشی در ایجاد و توسعه نشاط اجتماعی نقش دارد. نتایج مطالعه سان^۲ و همکاران (۲۰۲۲) حاکی از آن است که ورزش تعامل اجتماعی را افزایش می‌دهد و فرصت‌هایی را برای ایجاد نشاط اجتماعی فراهم می‌نماید. یوه و چانگ^۳ (۲۰۲۴) نشان دادند که حضور در فعالیت‌های ورزشی موجب تقویت پیوندهای اجتماعی شده، احساس وابستگی به جامعه را در افراد تقویت نموده و به افزایش نشاط اجتماعی کمک می‌نماید.

³. Yueh & Chang

¹. Sánchez-Santos

². Sun

استفاده از مبانی نظری موجود طراحی و با راهنمایی اساتید این حوزه مورد تأیید قرار گرفت. قبل از شروع مصاحبه زمان و مکان مصاحبه با مشارکت کنندگان هماهنگ شد. در طی مصاحبه هم از ابزار یادداشت‌برداری و هم با کسب اجازه از مصاحبه‌شونده مصاحبه ضبط گردید و پس از مصاحبه جهت بررسی نکات به مصاحبه ضبط شده مراجعه شد. بعد از هر مصاحبه فایل صوتی مصاحبه توسط پژوهشگر به متن تبدیل گردید. زمان مصاحبه بین ۵۰ تا ۶۰ دقیقه متغیر بود. تحلیل داده‌ها بر اساس تحلیل مضمون کراسول و کلارک^۱ (۲۰۱۷) صورت گرفت. در این فرآیند در مرحله اول داده‌های پرتکرار و یا داده‌های حاوی مضامین مهم و کلیدی طی فرآیند مقایسه مستمر و بر اساس وجوه تشابه به عنوان مضامین پایه انتخاب شد. در مرحله دوم، مضامین پایه بر اساس وجوه تشابه و طی فرآیند مقایسه مستمر به طبقه کلی‌تر و انتزاعی‌تر تقسیم شد و به این ترتیب مضامین سازمان‌دهنده شکل گرفت. در مرحله سوم همه مضامین سازمان‌دهنده به کمک اساتید مربوطه در سطح مضامین فراگیر دسته‌بندی شدند تا مدل مربوط به نشاط اجتماعی در ورزش همگانی شکل گیرد. برای اعتبارپذیری داده‌های کیفی از مرور همتایان، بازبینی مشارکت‌کنندگان و خبرگان غیرشرکت‌کننده استفاده شد. ملاحظات اخلاقی مانند رعایت امانت در بازخوانی مصاحبه‌ها و حفظ حقوق مصاحبه‌کنندگان از طریق استناد صریح نیز در این پژوهش رعایت گردید.

یافته‌ها

بر اساس مراحل روش تحلیل مضمون کراسول و کرسول (۲۰۱۷)، پس از مکتوب کردن مصاحبه‌ها و استخراج کدها، ۱۱۲ مضمون پایه شناسایی شد. ۱۱۲ مضمون پایه در قالب مضامین سازمان‌دهنده قرار گرفتند که ۲۲ مضمون سازمان‌دهنده به دست آمد. سپس مضامین سازمان‌دهنده در قالب مضامین فراگیر طبقه‌بندی شدند و در نهایت ۵ مضمون فراگیر شامل عوامل اجتماعی، اخلاقی، انگیزشی، فرهنگی و فردی شناسایی شدند.

خواهد کرد. بر این اساس مطابق با جستجوهای انجام شده تاکنون پژوهشی که بتواند دو خلاً مفهوم‌شناختی و روش‌شناختی را در مطالعه مفهوم نشاط اجتماعی در ورزش همگانی به خوبی پوشش داده باشد، یافت نشد. از این رو ضرورت پرداختن به این مقوله و ارائه مدلی جامع برای نشاط اجتماعی در ورزش همگانی در کشوری که خود در حال توسعه است بیش از پیش نمایان می‌گردد. بدین منظور باید در جستجوی مدلی جامع برای نشاط اجتماعی در ورزش همگانی ایران بود. طراحی مدل جامع‌نگر نشاط اجتماعی در ورزش همگانی می‌تواند به‌عنوان مدل مدیریتی و منبع مفهومی مهمی برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در مدیریت نوین ورزشی و سایر نهادهای مرجع باشد.

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش از روش کیفی برای شناسایی، تجمع و چارچوب‌بندی ابعاد الگوی نشاط اجتماعی در ورزش همگانی استفاده شده است. بدین منظور مصاحبه‌ای نیمه ساختار یافته با خبرگان و متخصصان دانشگاهی در حوزه مدیریت ورزشی و مدیران و دست‌اندرکاران ورزش همگانی کشور انجام شد. شرایط انتخاب خبرگان دانشگاهی دارا بودن حداقل یک پژوهش در حوزه موضوع پژوهش و داشتن مدرک دکتری یا تحصیل در زمینه‌های مرتبط با موضوع پژوهش بود و شرایط انتخاب مدیران و دست‌اندرکاران ورزش همگانی کشور دارا بودن بیش از ۱۰ سال سابقه اجرایی و مدیریتی در حوزه ورزش همگانی در نظر گرفته شد. این افراد خبرگان آگاه به موضوع پژوهش بودند که با رویکرد هدفمند و تکنیک گلوله‌برفی انتخاب شدند. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت و در نهایت مصاحبه‌ها با ۱۵ مصاحبه بسته شد. برای جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش از مصاحبه نیمه ساختارمند استفاده شد. ابتدا از خبرگان پرسیده شد که با توجه به اینکه با ورزش همگانی آشنا هستید و در این زمینه فعالیت کرده‌اید، از دید شما چگونه ورزش همگانی باعث نشاط اجتماعی می‌شود؟ سوالات مصاحبه با

فردی حاصل از مشارکت در ورزش، افزایش مهارت در انجام حرکات ورزشی، مهارت در انجام حرکات ورزشی در فضای عمومی، بهبود توانایی بدنی و افزایش توانایی فردی قرار می‌گیرد.

بعد فرهنگی شامل ۲ مضمون سازمان‌دهنده غنی‌سازی اوقات فراغت و هویت‌سازی مناسب بود. در این مقوله مواردی مانند گذراندن اوقات فراغت، غنی‌سازی اوقات فراغت، شرکت در برنامه‌های تفریحی شاد، استفاده از سرگرمی‌های مثبت و شاد، دوری از فضای مجازی، تقویت روحیه ورزش دوستی، ارتقای فرهنگ ورزش دوستی، تقویت هویت مشترک، تقویت هویت افراد در گروه ورزش همگانی و ... قرار می‌گیرد.

بعد فردی شامل ۱۰ مضمون سازمان‌دهنده تناسب اندام، اعتماد به نفس، بهبود سلامت روان، مثبت‌گرایی، شکوفایی ذهنی، شیوه زندگی، مشارکت‌جویی، حمایت‌گری، حس نوع‌دوستی و مهارت زندگی بود. در این مقوله مواردی مانند تناسب اندام از طریق ورزش همگانی، فعالیت بدنی منظم، احترام به خود، افزایش اعتماد به نفس، اعتماد به داشته‌ها و توانایی‌ها، احساس خودسودمندی، حرمت نفس، کاهش مشکلات روحی و روانی، کاهش اضطراب و استرس، انرژی مثبت، خلق مثبت، داشتن نگاه مثبت، تمایل به پیشرفت، رضایت از خود، افزایش بهزیستی ذهنی، مشارکت ذهنی، افزایش احساس خوشبختی، افزایش روحیه و سرزندگی، افزایش امید به زندگی، معنادار شدن زندگی، افزایش رضایت از زندگی، ارتقای کیفیت زندگی، تغییر سبک زندگی، مشارکت‌پذیری، روحیه مشارکتی، رفتار مشارکتی، حمایت عاطفی، ارضای نیاز عاطفی و ... قرار می‌گیرد.

جدول ۱- نمونه‌ای از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با مشارکت‌کنندگان

Table 1 - Example of a Semi-Structured Interview with Participants

متن مصاحبه	مصاحبه
ورزش همگانی به مجموعه فعالیت‌های ورزشی اطلاق می‌گردد که با هدف تأمین شادی و نشاط، تندرستی و بهبود روابط اجتماعی انجام می‌گردد و حضور افراد در آن آگاهانه، داوطلبانه و مستمر است و با حداقل امکانات در سطح عموم قابلیت اجرا دارد. ورزش همگانی با ایجاد پیوند دوستی و محبت بین افراد (کد ۲۱)، نقش مهمی در ایجاد و بهبود ارتباطات دوستانه (کد ۲۲) دارد. این فعالیت‌ها، به ویژه ورزش‌های گروهی، فضایی را فراهم می‌کنند که افراد	مصاحبه ۱

بعد اجتماعی شامل ۵ مضمون سازمان‌دهنده انسجام اجتماعی، تعاملات اجتماعی، ارتباطات اجتماعی، مهارت‌های اجتماعی و اجتماعی‌سازی بود. در این مقوله مواردی مانند درک و انتقال هنجارهای جمعی، درک، انتقال و درونی ساختن ارزش‌های اجتماعی، قبول مسئولیت در جامعه و گروه‌های اجتماعی، احترام متقابل و توجه به جایگاه افراد، رعایت حقوق دیگران، احترام به قوانین اجتماعی و التزام عملی به آن‌ها، تشکیل اجتماع‌های جدید از دوستان، گسترش پیوندهای اجتماعی، شبکه روابط اجتماعی، ایجاد پیوند دوستی و محبت بین افراد، حس یگانگی اجتماعی، افزایش رفتارهای داوطلبانه اجتماعی، افزایش رفتارهای اجتماعی، افزایش آگاهی اجتماعی، افزایش اعتماد اجتماعی، اعتماد به دیگران، اعتماد بین فردی، و احساس تعلق به دیگران قرار می‌گیرد.

بعد اخلاقی شامل ۲ مضمون سازمان‌دهنده توسعه اخلاقی و کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی بود. در این مقوله مواردی مانند تقویت بعد پرورشی و اخلاقی، توجه به الزامات اخلاقی، رشد اخلاقی، افزایش اخلاق‌گرایی، تقویت اخلاق عمومی، رعایت معیارهای اخلاقی، افزایش میزان تعهد افراد، کاهش فرصت ارتکاب رفتارهای ضداجتماعی، کاهش مصرف مواد و کاهش آسیب‌های اجتماعی قرار می‌گیرد.

بعد انگیزشی شامل ۳ مضمون سازمان‌دهنده دسترسی به فضاهای ورزشی، سرگرمی و تفریح و افزایش مهارت ورزشی بود. در این مقوله مواردی مانند برابری در استفاده از ورزش همگانی، دسترسی به فضاهای ورزشی، شرکت در یک رویداد ورزشی، لذت بردن از ورزش، کسب لذت و مفرح بودن، لذت

بتوانند با یکدیگر ارتباط دوستانه (کد ۲۲) برقرار کرده، اعتماد بین فردی (کد ۳۲) ایجاد کنند و در نهایت با عضویت در گروه‌های غیررسمی (کد ۱۷) به بهبود روابط انسانی (کد ۱۲) مطلوب و مناسب اقدام نمایند. چنین شرایطی زمینه را برای افزایش نشاط اجتماعی در سطح فردی و اجتماعی فراهم می‌نماید.	
ورزش همگانی، شرکت در ورزش در هر مکان و هر زمان را نیز شامل می‌شود و حس عمومیت دستیابی و شرکت در انواع ورزش‌ها و در هر مکان و زمان به طوری که هر کس به ورزش مورد علاقه خود به طور رایگان یا کم‌هزینه دسترسی داشته باشد، در ذهن ایجاد می‌کند. انجام ورزش‌های همگانی زمینه تناسب اندام (کد ۷۹) را فراهم می‌نماید چون چنین ورزش‌هایی کم هزینه و در دسترس هستند. حضور در فضای عمومی و انجام ورزش با یکدیگر و در حضور جمع احترام متقابل ایجاد کرده و افراد برای حضور در چنین ورزش‌هایی باید به جایگاه همدیگر (کد ۴) توجه نمایند و این امر مستلزم رعایت حقوق دیگران (کد ۵) است. حضور در این جمع، از طریق افزایش اعتماد به نفس (کد ۸۲) و احساس خودسودمندی (کد ۸۴) به نشاط اجتماعی منجر می‌گردد. به تبع این امر کاهش اضطراب و استرس (کد ۸۷) را به دنبال دارد. از آنجایی که شرکت در ورزش همگانی اختیاری است که افراد آن را آزادانه انتخاب می‌کنند و تمایل بیشتری به حضور در این ورزش‌ها دارند که چنین حضوری با ایجاد هویت ورزشی در میان افراد شرکت کننده (کد ۷۸) به ایجاد نشاط و شادابی منجر می‌گردد.	مصاحبه ۲

جدول ۲- مضامین سازمان دهنده و فراگیر نشاط اجتماعی در ورزش همگانی

Table 2- Organizing and encompassing themes of social vitality in Sport for All

مضامین فراگیر	مضامین سازمان دهنده	مفاهیم پایه	نشانگر
اجتماعی	انسجام اجتماعی	درک و انتقال هنجارهای جمعی	۱
		درک، انتقال و درونی ساختن ارزش‌های اجتماعی	۲
		قبول مسئولیت در جامعه و گروه‌های اجتماعی	۳
		احترام متقابل و توجه به جایگاه افراد	۴
		رعایت حقوق دیگران	۵
	تعاملات اجتماعی	احترام به قوانین اجتماعی و التزام عملی به آن‌ها	۶
		تقویت روحیه همبستگی، تعاون، یارگیری، انسجام و همیاری	۷
		داشتن هدف واحد و تلاش برای تحقق آن به صورت گروهی	۸
		توانایی برقراری ارتباط با دیگران و تقویت روابط اجتماعی	۹
		افزایش حس تعامل اجتماعی	۱۰
	ارتباطات اجتماعی	افزایش کیفیت تعاملات	۱۱
		بهبود روابط انسانی	۱۲
		تقویت ارتباطات اجتماعی	۱۳
		توجه به سطوح مختلف ارتباط	۱۴
		توانایی ارتباط با دیگران	۱۵
		برقراری ارتباطات در سطح وسیع	۱۶

	۱۷	عضویت در گروه‌های غیررسمی
	۱۸	تشکیل اجتماع‌های جدید از دوستان
	۱۹	گسترش پیوندهای اجتماعی
	۲۰	شبکه روابط اجتماعی
	۲۱	ایجاد پیوند دوستی و محبت بین افراد
	۲۲	ارتباطات دوستانه
	۲۳	شکل‌گیری گروه‌های اجتماعی
	۲۴	شور و هیجان گروهی
	۲۵	توسعه مهارت‌های ارتباطی و همکاری‌جویانه
	۲۶	افزایش مهارت‌های اجتماعی
	۲۷	حس یگانگی اجتماعی
	۲۸	افزایش رفتارهای داوطلبانه اجتماعی
	۲۹	افزایش رفتارهای اجتماعی
	۳۰	افزایش آگاهی اجتماعی
	۳۱	افزایش اعتماد اجتماعی
	۳۲	اعتماد به دیگران
مهارت‌های اجتماعی	۳۳	اعتماد بین فردی
	۳۴	احساس تعلق به دیگران
	۳۵	ایجاد سازگاری اجتماعی
	۳۶	احساس مقبولیت اجتماعی
	۳۷	پذیرش اجتماعی
	۳۸	شکوفایی اجتماعی
	۳۹	سلامت اجتماعی
	۴۰	حمایت اجتماعی
	۴۱	احراز صلاحیت‌های اجتماعی
	۴۲	فرصت مشارکت
	۴۳	تسهیل اجتماعی‌سازی از طریق مشارکت در ورزش همگانی
اجتماعی‌سازی	۴۴	تجربه مثبت مشارکت جمعی
	۴۵	محیط اجتماعی مطلوب
	۴۶	تقویت همبستگی
	۴۷	تقویت بعد پرورشی و اخلاقی
	۴۸	توجه به الزامات اخلاقی
	۴۹	رشد اخلاقی
توسعه اخلاقی	۵۰	افزایش اخلاق‌گرایی
اخلاقی	۵۱	تقویت اخلاق عمومی
	۵۲	رعایت معیارهای اخلاقی

		افزایش میزان تعهد افراد	۵۳
		کاهش فرصت ارتکاب رفتارهای ضداجتماعی	۵۴
	کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی	کاهش مصرف مواد	۵۵
		کاهش آسیب‌های اجتماعی	۵۶
		برابری در استفاده از ورزش همگانی	۵۷
	دسترسی به فضاهای ورزشی	دسترسی به فضاهای ورزشی	۵۸
		شرکت در یک رویداد ورزشی	۵۹
		لذت بردن از ورزش	۶۰
	سرگرمی و تفریح	کسب لذت و مفرح بودن	۶۱
		لذت فردی حاصل از مشارکت در ورزش	۶۲
		افزایش مهارت در انجام حرکات ورزشی	۶۳
	افزایش مهارت ورزشی	مهارت در انجام حرکات ورزشی در فضای عمومی	۶۴
		بهبود توانایی بدنی	۶۵
		افزایش توانایی فردی	۶۶
		گذراندن اوقات فراغت	۶۷
		غنی‌سازی اوقات فراغت	۶۸
	غنی‌سازی اوقات فراغت	شرکت در برنامه‌های تفریحی شاد	۶۹
		استفاده از سرگرمی‌های مثبت و شاد	۷۰
		دوری از فضای مجازی	۷۱
		تقویت روحیه ورزش دوستی	۷۲
		ارتقای فرهنگ ورزش دوستی	۷۳
		تقویت هویت مشترک	۷۴
	هویت‌سازی مناسب	تقویت هویت افراد در گروه ورزش همگانی	۷۵
		ارتقای هویت اعضاء	۷۶
		ارتقای هویت فردی	۷۷
		ایجاد هویت ورزشی در میان اعضاء	۷۸
	تناسب اندام	تناسب اندام از طریق ورزش همگانی	۷۹
		فعالیت بدنی منظم	۸۰
		احترام به خود	۸۱
		افزایش اعتماد به نفس	۸۲
	اعتماد به نفس	اعتماد به داشته‌ها و توانایی‌ها	۸۳
		احساس خودسودمندی	۸۴
		حرمت نفس	۸۵
		کاهش مشکلات روحی و روانی	۸۶
	بهبود سلامت روان	کاهش اضطراب و استرس	۸۷
	مثبت‌گرایی	انرژی مثبت	۸۸

	خلق مثبت	۸۹
	داشتن نگاه مثبت	۹۰
	تمایل به پیشرفت	۹۱
	رضایت از خود	۹۲
شکوفایی ذهنی	افزایش بهزیستی ذهنی	۹۳
	مشارکت ذهنی	۹۴
	افزایش احساس خوشبختی	۹۵
	افزایش روحیه و سرزندگی	۹۶
	افزایش امید به زندگی	۹۷
شیوه زندگی	معنادار شدن زندگی	۹۸
	افزایش رضایت از زندگی	۹۹
	ارتقای کیفیت زندگی	۱۰۰
	تغییر سبک زندگی	۱۰۱
	مشارکت پذیری	۱۰۲
مشارکت جویی	روحیه مشارکتی	۱۰۳
	رفتار مشارکتی	۱۰۴
	حمایت عاطفی	۱۰۵
حمایت گری	ارضای نیاز عاطفی	۱۰۶
	همدلی	۱۰۷
حس نوع دوستی	حس همبستگی و خودمفهومی	۱۰۸
	رفتار یاری گرانه	۱۰۹
	توانمندسازی	۱۱۰
مهارت زندگی	خودکارآمدی	۱۱۱
	تاب آوری	۱۱۲

شکل ۱- مدل نشاط اجتماعی در ورزش همگانی
Figure 1- Social vitality model in Sport for All

صورتی که این عوامل توأمان و به نحو مناسب مورد استفاده قرار گیرد، ورزش همگانی خواهد توانست نقش خود را در رسیدن افراد به نشاط اجتماعی به خوبی ایفا نماید.

بحث و نتیجه‌گیری

بر اساس مراحل روش تحلیل مضمون کلارک و کرسول (۲۰۱۷)، پس از مکتوب کردن مصاحبه‌ها و استخراج کدها، ۱۱۲ مضمون پایه شناسایی شد. سپس ۱۱۲ مضمون پایه در قالب مضامین سازمان‌دهنده قرار گرفتند که ۲۲ مضمون سازمان‌دهنده به دست آمد. سپس مضامین سازمان‌دهنده در قالب مضامین فراگیر طبقه‌بندی شدند و در نهایت ۵ مضمون فراگیر شامل عوامل اجتماعی، اخلاقی، انگیزشی، فرهنگی و فردی شناسایی شدند. بر این اساس مدل نشاط اجتماعی در ورزش همگانی به رویکردی اشاره دارد که در آن فعالیت‌های ورزشی به عنوان ابزاری برای ارتقای نشاط و سلامت روانی و اجتماعی افراد و جوامع استفاده می‌شود و در ابعاد اجتماعی، اخلاقی، انگیزشی، فرهنگی و فردی صورت می‌گیرد.

بر اساس شکل ۱ این عوامل ضمن آنکه از توان اثرگذاری در محقق شدن نشاط اجتماعی از طریق ورزش همگانی برخوردار هستند اما مستقل از یکدیگر نبوده بلکه دارای نوعی ارتباط متقابل اثرگذاری و اثرپذیری می‌باشند؛ به طوری که قابلیت و ظرفیت هر عامل بر خروجی سایر عوامل تأثیرگذار خواهد بود. از این‌رو، عوامل مذکور در یک ارتباط تعاملی همزمان، زمینه و بستر شکل‌گیری نشاط اجتماعی از طریق ورزش همگانی را فراهم می‌سازند. در حقیقت از ترکیب هم‌افزایانه عوامل اجتماعی، اخلاقی، انگیزشی، فرهنگی و فردی، قابلیت‌ها و توانمندی‌های لازم برای رسیدن به نشاط اجتماعی شکل می‌گیرد و توسعه می‌یابد. لذا ترکیبی از عوامل اجتماعی، اخلاقی، انگیزشی، فرهنگی و فردی می‌تواند به مثابه راهبردی برای توسعه نشاط اجتماعی از طریق ورزش همگانی عمل نماید. برای پیاده‌سازی نشاط اجتماعی، لازم است که مسئولان و مدیران مربوطه از همه عوامل شناسایی شده نیز بهره‌برداری کنند. ایجاد تعادل هم‌افزایانه بین این عوامل می‌تواند راهگشای دستیابی و تحقق نشاط اجتماعی باشد. در

پوشش بازیکنان) از مؤلفه‌های اصلی مؤثر بر ایجاد شادی ناخالص ملی بر اساس رخدادهای ورزشی از طریق صفحات مجازی می‌باشد. همچنین یوشیدا و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان احساس نشاط با تماشای ورزش: نقش شناسایی تیم و حضور در استادیوم در افزایش نشاط اجتماعی به این نتیجه دست یافتند که سرزندگی ذهنی و اجتماعی با فراوانی حضور در استادیوم به صورت مستقیم و غیرمستقیم تأثیر معنی‌داری دارد.

با توجه به نتایج مطالعه حاضر و نتایج مطالعات انجام شده در این زمینه می‌توان بیان نمود که مدل نشاط اجتماعی در ورزش همگانی به بررسی چگونگی ایجاد و تقویت احساس شادی، رضایت و سلامت روانی در افراد از طریق مشارکت در فعالیت‌های ورزشی می‌پردازد. این مدل بر این فرض استوار است که ورزش همگانی نه تنها به بهبود سلامت جسمانی کمک می‌کند، بلکه نقش مهمی در ارتقاء کیفیت زندگی اجتماعی و روانی افراد دارد.

در تبیین مدل نشاط اجتماعی در ورزش همگانی، چند مؤلفه کلیدی مطرح می‌شود:

در بعد اجتماعی ۵ مضمون کلیدی شامل انسجام اجتماعی، تعاملات اجتماعی، ارتباطات اجتماعی، مهارت‌های اجتماعی و اجتماعی‌سازی شناسایی شد که با نتایج مطالعات پارساجو و همکاران (۲۰۲۱)، سبحانی و هاشمی (۲۰۱۷) و لقمانی و خطیبی‌نژاد (۲۰۱۶) همسو می‌باشد.

در بعد اخلاقی ۲ مضمون کلیدی شامل توسعه اخلاقی و کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی شناسایی شد این نتایج با یافته‌های مطالعات سیبی و همکاران (۲۰۲۴) و پورنصرالله و همکاران (۲۰۲۱) همسو می‌باشد.

در بعد انگیزشی ۳ مضمون کلیدی شامل دسترسی به فضاهای ورزشی، سرگرمی و تفریح و افزایش مهارت ورزشی شناسایی شد که این نتایج با یافته‌های مطالعه شیروبی و همکاران (۲۰۱۸) همسو می‌باشد.

در بعد فرهنگی ۲ مضمون کلیدی شامل غنی‌سازی اوقات فراغت و هویت‌سازی مناسب شناسایی شد که این نتایج با

در ارتباط با پژوهش حاضر، کیقبادی و همکاران (۲۰۲۴) در تدوین مدل توسعه شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی نشان داد الگوی شادی جامعه با نقش میانجی ورزش همگانی، متأثر از شرایط علی (فردی، مدیریتی و محیطی) و با در نظر گرفتن راهبردهای استخراجی (انگیزشی، آموزشی و سازمانی) که متأثر از شرایط زمینه‌ای (زیرساخت‌ها و امکانات، فرهنگی و قوانین و مقررات) و شرایط مداخله‌گر (مالی، سلامتی و سبک زندگی) می‌باشد، می‌تواند منجر به پیامدهای روانی / رفتاری و اقتصادی گردد. همچنین فیضی و همکاران (۲۰۲۴) در طراحی الگوی ارتقای نشاط اجتماعی در میان جوانان، با رویکرد فراتحلیل کیفی نشان داد عوامل تعیین‌کننده در دسته‌های فردی، اجتماعی، فردی - اجتماعی و اجتماعی - اقتصادی قرار می‌گیرند. در دسته فردی عامل امید به آینده، در دسته فردی - اجتماعی عوامل احساس عدالت و امنیت اجتماعی، در دسته اجتماعی مشارکت اجتماعی، سرمایه اجتماعی، اعتماد اجتماعی، میزان دین‌داری و در دسته اجتماعی - اقتصادی پایگاه اقتصادی اجتماعی به دست آمده‌اند.

شعاری و همکاران (۲۰۲۴) در طراحی مدل عوامل تشکیل‌دهنده مفهوم نشاط جامعه و مقایسه تطبیقی ایران با کشورهای خاورمیانه، برای پدیده نشاط سه سطح خرد، میانی و کلان با ۹ مؤلفه شناسایی نمودند. یافته‌های بخش کمی نشان داد که مدل تحقیق و کلیه متغیرهای شناسایی شده مورد تأیید هستند. ضمناً، مقادیر ضریب تعیین برای سطح خرد، میانی و کلان به ترتیب ۰/۶۲۴، ۰/۵۸۱ و ۰/۵۳۲ محاسبه گردید که مقادیری مطلوب هستند. این پژوهش با استفاده از گزارشات موجود بین‌المللی به بررسی تطبیقی میزان نشاط در ایران و کشورهای حوزه خاورمیانه پرداخته شد که یافته‌ها نشان داد سطح نشاط جامعه ایرانی چندان مطلوب نیست.

مرتضوی و همکاران (۲۰۲۳) در طراحی مدل شادی ناخالص ملی بر اساس رخدادهای ورزشی از طریق صفحات مجازی نشان دادند که سه کد محوری شامل مرتبط با ورزش (عملکرد ورزشی، نتیجه مسابقه و لیژیونری ورزشکاران)، مرتبط با رفتار (رعایت اخلاق و رفتار با هواداران) و نمادها و ظواهر (المان‌های دینی مذهبی، سرود و پرچم ایران، حرکات نمادین و

یافته‌های مطالعه رحیمی جابری و همکاران (۲۰۲۵) همسو می‌باشد.

در بعد فردی ۱۰ مضمون کلیدی شامل تناسب اندام، اعتماد به نفس، بهبود سلامت روان، مثبت‌گرایی، شکوفایی ذهنی، شیوه زندگی، مشارکت‌جویی، حمایت‌گری، حس نوع‌دوستی و مهارت زندگی شناسایی شد که این نتایج با یافته‌های مطالعه پورحسن (۲۰۲۲) همسو می‌باشد.

به طور کلی حضور مستمر و فعال افراد در برنامه‌های ورزش همگانی باعث افزایش تعاملات اجتماعی و ایجاد حس تعلق به گروه می‌شود که این امر منجر به افزایش نشاط و رضایت فردی می‌گردد. ورزش همگانی بستری برای برقراری ارتباطات مثبت میان افراد با پیشینه‌ها و سنین مختلف فراهم می‌کند که این ارتباطات موجب کاهش تنهایی، افزایش حمایت اجتماعی و تقویت روحیه جمعی می‌شود. همچنین شرکت در فعالیت‌های ورزشی همگانی باعث شکل‌گیری هویت مشترک و حس همکاری میان اعضا شده که این موضوع به افزایش اعتماد به نفس و انگیزه فردی کمک می‌کند. از دیگر سو فعالیت بدنی منظم باعث ترشح هورمون‌های شادی‌آور مانند اندورفین شده که کاهش استرس، اضطراب و افسردگی را به دنبال دارد؛ بنابراین ورزش همگانی نقش مهمی در ارتقاء سلامت روان ایفا می‌کند. فراهم کردن دسترسی آسان به ورزش برای همه اقشار جامعه باعث کاهش نابرابری‌ها شده و حس عدالت اجتماعی را تقویت می‌کند که خود عاملی برای افزایش نشاط اجتماعی است. در مجموع، مدل نشاط اجتماعی در ورزش همگانی نشان می‌دهد که مشارکت منظم در فعالیت‌های ورزشی نه تنها سلامت جسم را ارتقا می‌دهد بلکه با ایجاد پیوندهای اجتماعی قوی‌تر، تقویت احساس تعلق، کاهش تنش‌ها و افزایش رضایت از زندگی، زمینه‌ساز یک جامعه شاداب‌تر و سالم‌تر خواهد بود.

به‌طور کلی می‌توان بیان نمود که مدل نشاط اجتماعی در ورزش همگانی راهنمای مناسبی برای شناخت عواملی است که در نشاط اجتماعی تأثیرگذار هستند تا به‌واسطه آن با به کارگیری عوامل مذکور و ارائه طرح‌های جدید و روش‌های نو زمینه بروز ویژگی‌های یاد شده را در شهروندان فراهم سازد و فضای ورزش همگانی را به فضای سازنده، خلاق، مبتکر، روح

افزا، گرم و صمیمی و لذت‌بخش تبدیل کند و نشاط اجتماعی ایجاد شده را حفظ نماید.

از محدودیت‌هایی که پژوهشگران در انجام این پژوهش با آن مواجه بوده‌اند می‌توان دسترسی دشوار به بخشی از نمونه‌های تحقیق از جمله تعدادی از خبرگان برای انجام مصاحبه برشمرد که با هماهنگی‌ها و صرف زمان بسیار این امکان فراهم گردید. با توجه به دلایل عقلی و شواهد مرتبط با لزوم توسعه علوم بومی و نیز تجربه حاصل از این پژوهش و قابلیت‌های ساختاری و کارکردی آن برای ایجاد نشاط اجتماعی از طریق ورزش همگانی، می‌بایست زمینه توسعه مفاهیم اجتماعی به خصوص مفهوم نشاط اجتماعی از طریق ورزش همگانی در کشور فراهم آید تا مسئولان و مدیران بتوانند به نحو بهتر و مطلوب‌تری، زمینه ایجاد نشاط اجتماعی را فراهم آورند و از این طریق مسیر کشور را به سمت شادی بیشتر متناسب با شرایط بومی سوق دهند. در این راستا در ذیل پیشنهادهای کاربردی و پژوهشی مربوطه ارائه گردیده است:

۱. کاربست میانی توسعه یافته توسط مدیران و مسئولان دستگاه‌های مختلف در تمامی سطوح کلان تا خرد با توجه به تأیید قابلیت‌های ساختاری و کارکردی این پژوهش.
۲. بکارگیری چارچوب مفهومی به دست آمده در این پژوهش برای پایش و ارزیابی جامعه از منظر ایجاد نشاط اجتماعی در ورزش همگانی.
۳. مطالعه تطبیقی مدل نشاط اجتماعی مستخرج از این پژوهش با ادبیات و الگوهای رایج در ادبیات علمی موجود که بر اساس رویکردهای غربی است.
۴. اعتباریابی چارچوب مفهومی مستخرج از این پژوهش به روش‌های کمی و کیفی.
۵. طرح‌ریزی و اجرای پژوهش‌های میدانی بر اساس چارچوب مفهومی مستخرج از این پژوهش.
۶. تأثیر عوامل اقتصادی بر مدل نشاط اجتماعی در ورزش همگانی

تشکر و قدردانی

نویسندگان وظیفه خود می‌دانند از تمام عزیزانی که بدون هیچ چشم‌داشتی در این پژوهش مشارکت داشتند، صمیمانه تشکر کنند.

References

1. Argyle, M., Martin, M., & Lu, L. (1995). Testing for stress and happiness: The role of social and cognitive factors. *Stress and emotion*, 15, 173-187.
2. Aref, A., Sarukhani, B., & Kashani, M. (2022). The effect of family social trust on the social well-being of married teachers in high schools in Tehran in 2019. *Cultural Studies and Communication Quarterly*, 18 (2), 113-137. In Persian [10.22034/jcsc.2022.524213.2337](https://doi.org/10.22034/jcsc.2022.524213.2337)
3. Azizian-Kohan, N., Esfandiari, A., & Harmati, A. (2024). Investigating the Mediating Role of Social Joy in the Relationship between Social Marketing and Motivation to Participate in Leisure Sports Activities (Case Study: Elderly People in Ardabil Province). *Journal of Tourism and Leisure*, (17), 297-314. In Persian [10.22133/tlj.2024.459697.1181](https://doi.org/10.22133/tlj.2024.459697.1181)
4. Blasco-Belled, A., Rogoza, R., Torrelles-Nadal, C., & Alsinet, C. (2022). Differentiating optimists from pessimists in the prediction of emotional intelligence, happiness, and life satisfaction: a latent profile analysis. *Journal of Happiness Studies*, 23 (5), 2371-2387. [10.1007/s10902-022-00507-4](https://doi.org/10.1007/s10902-022-00507-4).
5. Büyükçolpan, H., & Ozdemir, N. K. (2023). The influences on happiness and life satisfaction of young people during COVID-19 pandemic: Evidence for positive youth development. *Current Psychology*, 42 (27), 24003-24012. [10.1007/s12144-022-03548-3](https://doi.org/10.1007/s12144-022-03548-3).
6. Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2017). Designing and conducting mixed methods research. *Sage publications*.
7. Diener, E., & Suh, E. (1997). Measuring quality of life: Economic, social, and subjective indicators. *Social indicators research*, 40 (1), 189-216.
8. Feyzi, Z., Khosravi-Morad, L., & Parsaian, M. (2024). Designing a Model for Promoting Social Joy Among Youth. *Journal of Strategic Studies of Sports and Youth*, online publication. In Persian [10.22034/ssys.2024.3169.3313](https://doi.org/10.22034/ssys.2024.3169.3313)
9. Guo, M., Wang, L., Zhang, L., Hou, Q., Yang, J., & Chang, S. (2023). Placing Adolescents on a Trajectory to Happiness: The Role of Family Assets and Intentional Self-Regulation. *Journal of Happiness Studies*, 1-22. <https://scholar.google.com/scholar>
10. Handa, S., Pereira, A., & Holmqvist, G. (2023). The Rapid Decline of Happiness: Exploring Life Satisfaction among Young People

- across the World. *Applied Research in Quality of Life*, 1-31. [10.1007/s11482-023-10153-4](https://doi.org/10.1007/s11482-023-10153-4).
11. Helliwell, J., Layard, R., Sachs, J., De Neve, J. E. (2020). World happiness report 2020. Available from: happiness-report.s3.amazonaws.com.
 12. Hosseinzadeh, S. S. (2021). The state of social vitality in Iran (observation of national surveys conducted in the field of vitality in the last three decades). Tehran: Culture, Art and Communication Publications and the Center for Cultural Observation of the Country. In Persian
 13. Kaur, J., & Sharma, A. (2021). Conceptual ECCE Happiness Framework for Preschools: To Introduce Importance of Happiness to Promote Social and Emotional Competence in Preschool Children. *SAGE Open*, 11 (3), 25-49. [10.1177/215824402110318](https://doi.org/10.1177/215824402110318).
 14. Kennes, A., Lataster, J., Janssens, M., Simons, M., Reijnders, J., Jacobs, N., & Peeters, S. (2023). Efficacy of a School-Based Mental Health Intervention Based on Mindfulness and Character Strengths Use Among Adolescents: a Pilot Study of Think Happy-Be Happy Intervention. *Journal of Happiness Studies*, 24 (2), 677-697. [10.1007/s10902-022-00611-5](https://doi.org/10.1007/s10902-022-00611-5).
 15. Keyghabadi, F., Fallah, Z., Bahleke, T., & Askari, E. (2024). Developing a Model for Developing Community Happiness with the Mediating Role of Sport for All. *Journal of Strategic Studies in Sport and Youth, published online*. In Persian [10.22034/ssys.2025.1005](https://doi.org/10.22034/ssys.2025.1005)
 16. Khajehdehi, P; Taghi Aghdasi, M; & Behzadnia, B. (2024). Psychological Impact of Public Sports: The Moderating Effect of Place Attachment and Cognitive Styles. *Sport Psychology Studies*, 12 (46), 75-92. In Persian [10.22089/spsyj.2022.12653.2307](https://doi.org/10.22089/spsyj.2022.12653.2307)
 17. Khoshro, Z., Khalili Rahmani, E., & Turkman, F. (2023). Modeling social vitality based on social support and health with the mediation of life satisfaction in teachers. *Quarterly Journal of the Iranian Association of Sociology of Education*, 9 (1), 53-64. In Persian [10.22034/ijes.2021.541983.1184](https://doi.org/10.22034/ijes.2021.541983.1184).
 18. Li, W., Zhang, L., Li, C., Zhu, N., Zhao, J., & Kong, F. (2022). Pursuing pleasure or meaning: A cross-lagged analysis of happiness motives and well-being in adolescents. *Journal of Happiness Studies*, 23 (8), 3981-3999. [10.1007/s10902-022-00576-5](https://doi.org/10.1007/s10902-022-00576-5).
 19. Li, Q., Cui, C., Liu, F., Wu, Q., Run, Y., & Han, Z. (2022). Multidimensional urban vitality on streets: Spatial patterns and influence factor identification using multisource urban data. *ISPRS Int J Geo-Inform*, 11 (1), 2-15. [10.3390/ijgi11010002](https://doi.org/10.3390/ijgi11010002).

20. Loghmani, M., & Khatibi Nejad, F. (2016). *The relationship between mass sports and community cohesion: the mediating role of social interactions*. The Second National Conference on Applied Sciences of Sport and Health, Azerbaijan. In Persian
21. Mashhadi, R., Ghanifar, M. H., Jafar Tabatabai, T., & Jafar Tabatabai, S. S. (2022). The Effectiveness of Positive Thinking Training on Academic Engagement and Social Joy of Depressed Students. *Journal of Health Research in Society*, 8 (3), 78-88. In Persian
22. Maslow, A. H. (1991). The nature of happiness. *The Journal of Humanistic Education and Development*, 29 (3), 99-102.
23. Moayedi Jahed, M. A., Farahani, A., Ghasemi, H., & Hosseini, M. (2024). Paradigmatic Model of Network Governance in Public Sport in Iran. *Journal of Sports Management and Movement Behavior*, 20 (39), 39-50. In Persian
[10.22080/jsmb.2024.24325.3793](https://doi.org/10.22080/jsmb.2024.24325.3793)
24. Mortazavi, S., Bagheri Ragheb, G., Ali Doost Ghahfarkhi, E., & Saberi, A. (2023). Designing a Gross National Happiness Model Based on Sporting Events Through Virtual Pages. *Journal of Communication Management in Sport Media*, published online. In Persian
[10.30473/jsm.2023.67750.1746](https://doi.org/10.30473/jsm.2023.67750.1746)
25. Pournasrollah, S., Bahrami, S., & Eidi, H. (2014). Developing a model of the role of sports in leisure time on reducing social harms; Data-based theory. *Quarterly Journal of Sports Sciences*, 13 (44), 31-56. In Persian
26. Pourhasan, M. R. (2012). *Studying the impact of mass sports on the quality of life of athletes and non-athletes in Tehran*. The First National Conference on Applied Studies in the Promotion and Development of Sports Sciences, Apadana Institute of Higher Education, Shiraz. In Persian
27. Parsajoo, A., Javadipour, M., & Zareian, H. (2011). The consequences of social participation in mass sports in Iran. *Quarterly Journal of Strategic Studies of Sport and Youth*, 20 (2), 59-80. In Persian
28. Rahimi Jaberi, A., Saybani, H. R. & Savadi, M. (2015). Presenting a paradigmatic model of leisure time enrichment based on recreational sports activities. *Quarterly Journal of Sociology of Education*, 11 (1), 281-298. In Persian
[10.22034/ijes.2024.2042829.1635](https://doi.org/10.22034/ijes.2024.2042829.1635)
29. Ranjbari, S., Janani, H., & Sabzi, A. H. (2021). Model of the Effect of Selfie, Social Network Sites Usage, and the Number of Photos Shared on Social Network Sites on the Happiness among National

- Team Athletes. *Sport Psychology Studies*, 10 (37), 53-68. In Persian [10.22089/spsyj.2020.7140.1759](https://doi.org/10.22089/spsyj.2020.7140.1759)
30. Sadeghi, B., Gholipour, R., Amiri, M., & Safari, M. (2024). Designing a policy-making model in Iranian sports with an approach to developing mass sports. *Public Administration Quarterly*, 16 (1), 52-79. In Persian [10.22059/jipa.2023.359698.3332](https://doi.org/10.22059/jipa.2023.359698.3332)
31. Sánchez-Santos, J. M., Rungo, P., & Lera-López, F. (2024). Building social capital through sport engagement: Evidence for adults aged 50 years and older. *Ageing & Society*, 44 (2), 403-428. [10.1017/S0144686X22000046](https://doi.org/10.1017/S0144686X22000046).
32. Seligman, M., & Adler, A. (2019). Positive Education In Global Happiness Council. *Global Happiness and Wellbeing Policy Report*, 5 (7), 53-72. <https://www.researchgate.net/profile/Alejandro>.
33. Schwartz, N., & Strack, F. (1991). Evaluating one's life: A judgment model of subjective well-being. *Subjective well-being: An interdisciplinary perspective*, 27-48.
34. Shiroui, A., Esmaeili, R., Kashkar, S., & Asadi, H. (2018). Sociological explanation of institutionalizing public sports (case study: Tehran). *Quarterly Journal of Strategic Studies of Sports and Youth*, 17 (42), 145-164. In Persian [10.22067/social.2024.87657.1502](https://doi.org/10.22067/social.2024.87657.1502)
35. Shahabadi, A. Z., Firozi, S. M., & Moradabadi, M. T. (2023). Mapping Social Happiness in Kabul: A Case Study of Educated People between 15 and 40 Years Old. *Afghanistan*, 6 (2), 208-221. [20.1001.1.20084897.1403.22.95.8.4](https://doi.org/20.1001.1.20084897.1403.22.95.8.4)
36. Shabanibahar, G., & Fouladi, J. (2024). Designing and compiling a strategic plan for mass sports in the armed forces of the Islamic Republic of Iran. *Strategic Defense Studies Quarterly*, 22 (95), 169-188. In Persian [20.1001.1.20084897.1403.22.95.8.4](https://doi.org/20.1001.1.20084897.1403.22.95.8.4)
37. Shoari, F., Qayumi, A., Rezaei, A. A., Zakaiei, M. S. & Ekhlasi, E. (2024). Designing a model of the factors constituting the concept of social vitality and a comparative comparison of Iran with Middle Eastern countries. *Quarterly Journal of Social Sciences of Ferdowsi University of Mashhad*, 21 (2). In Persian [10.22067/social.2024.87657.1502](https://doi.org/10.22067/social.2024.87657.1502).
38. Sibi, F., Khalili, N. K., Payan, M. & Mohammadi, Z. (2014). *Investigating the importance of using sports to reduce social abnormalities*. The first international conference on education with the approach of smart schools, creative teachers, and thoughtful students in Horizon 1404, Bushehr. In Persian

39. Sobhani, B., & Hashemi, Z. (2017). Social functions of mass sports with emphasis on social trust. *Quarterly Journal of Sports Management Studies*, (42), 185-202. In Persian
[10.22089/smjrj.2017.1238.1298](https://doi.org/10.22089/smjrj.2017.1238.1298)
40. Sun, Y., Tan, S., He, Q., & Shen, J. (2022). Influence mechanisms of community sports parks to enhance social interaction: a bayesian belief network analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19 (3), 1466.
[10.3390/ijerph19031466](https://doi.org/10.3390/ijerph19031466)
41. Taghipour, F., Foladinejad, M., & Zamani, A. (2020). Identifying Media Strategies to Increase Social Vitality Based on Sports. *Quarterly Journal of Olympic Sociocultural Studies*, 2 (5), 67-89. In Persian
<https://ensani.ir/file/download/article/1634567036-10358-5-4.pdf>
42. Tohidi, S., Mohamardzadeh, M., Imanzadeh, M., & Esgandari Dastgir, S. (2023). Designing a Model for the Development of Sport for All with an Emphasis on Social Marketing Aspects. *Quarterly Journal of Strategic Sociological Studies in Sport*, 3 (1), 46-58. In Persian
[10.30486/4s.2022.1973701.1080](https://doi.org/10.30486/4s.2022.1973701.1080)
43. Torales, J., Barrios, I., Melgarejo, O., Ruiz Díaz, N., O'Higgins, M., Navarro, R., ... & Ventriglio, A. (2023). Hope, resilience and subjective happiness among general population of Paraguay in the post COVID-19 pandemic. *International Journal of Social Psychiatry*, 00207640231216342.
[10.1177/00207640231216342](https://doi.org/10.1177/00207640231216342).
44. Vafai-Moghaddam, A., Farzan, F., Razavi, M. H. (2022). Designing a Model for Policy-Making Sport for All in Iran. *Bi-Quarterly Journal of Sociology of Lifestyle*, 8 (19), 215-241. In Persian
45. Varaee, P., Mamdouhi, Z., Varaee, P., & Varaee, E. (2021). Public sports, sense of social security and social values: Predictors of social vitality in the Iranian sample. *Journal of Clinical Sport Neuropsychology*, 1 (1), 51-63. [10.21859/JCSNP.1.2.1](https://doi.org/10.21859/JCSNP.1.2.1)
46. Yueh, K. Y., & Chang, W. J. (2024). Leisure activity participation among older adults: a review. *Leisure Studies*, 1-20.
[10.1080/02614367.2024.2353604](https://doi.org/10.1080/02614367.2024.2353604)